

MÜCKE, Pavel. *Rámce paměti druhé světové války v českých zemích: vzpomínkové práce vojáků druhého čs. zahraničního odboje*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 2013. 226 s. ISBN 978-80-7285-173-7.

Hana Marková

Kniha *Rámce a paměti druhé světové války* byla vydána v Praze roku 2013. Vydal ji Ústav pro soudobé dějiny AV ČR v ediční řadě *Hlasy minulosti*. Autorem této knihy, je Pavel Mücke, který knize dal také podtitul *Vzpomínková práce vojáků druhého čs. zahraničního odboje*. Dílo má celkem 226 stran a na obalu jsou umístěny fotografie některých představitelů československého zahraničního odboje.

Tato práce je jedním z děl Pavla Mückeho, který dnes působí v Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR a také jako odborný asistent na Pracovišti orální historie a soudobých dějin Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy. Zabývá se novodobými a soudobými dějinami, dějinami a pamětí, orální historií, dějinami cestovního ruchu a druhým zahraničním odbojem. Před tímto působením studoval na univerzitách v Ostravě, Olomouci či francouzské Sorbonně. Své studium zakončil státní doktorskou zkouškou a obhajobou disertační práce v roce 2007 a 2009 na Ústavu českých dějin FF UK. Je autorem nejen této knihy, ale také několika dalších jako jsou například *Místa a paměti druhé světové války* nebo *Třetí strana trojúhelníku*, na které se podílel společně s Miroslavem Vaňkem. Napsal také velké množství studií a článků.

Právě jeho disertační práce s názvem *Paměť a paměti druhé světové války v českých zemích* se stala základem této knihy. V upravené podobě ji poté vydal v roce 2013. Dílo je rozděleno do devíti kapitol, obsahuje také Úvod, Závěr, Seznam pramenů a literatury, Resumé, anglické Summary a Jmenný rejstřík. Poznámkový aparát je umístěn pod čarou na každé straně knihy. V knize se mimo obálku nevyskytují žádné fotografie.

Kniha je postavena na historiografické analýze osudů pamětníků, kteří se účastnili československého zahraničního odboje. Dále také na rozbořech deníků a memoárů a mnoha dalších věcí, které psali účastníci československých exilových vojsk. Jedná se o různé osobnosti, které mají jedno společné pouto a tím je právě služba v exilu a vlastenectví.

První kapitola se zabývá jednotlivými způsoby, jak se můžeme s životním příběhem jedince nebo skupiny seznámit. Charakterizuje jednu formu po druhé a uvádí k nim i příklady. Spolu s tím také popisuje i historický vývoj jednotlivých životopisných forem, jako je například bibliografie, autobiografie atd. V druhé části kapitoly popisuje, kde sehnat materiály pro takovouto práci. Těmito materiály mohou být fotografie, vojenské knížky, vysvědčení, mnoho dalších úředních listin a také výpovědi samotných pamětníků.

Dále autor popisuje způsoby, jakými si vedli deníky, vzpomínky a memoáry vojáci v exilu a také příklady zveřejněných deníků a úryvky z nich, které buďto sami autoři nechali vydat, anebo se tak rozhodli jejich rodinní příslušníci. Pro ilustraci toho, jak tyto zápisy vypadají, jsou v textu uvedeny citace z děl.

Autor dále také analyzuje díla krásné literatury, která se týkají druhé světové války. Rozebírá a vypráví děj několika románů, povídek a samozřejmě se také zabývá poezií. Jednu kapitolu věnuje také tomu, jak s takovými osudy zacházela masová média, která používala osudy vojáků buďto jako vzor nebo i jako součást německé propagandy. Nejčastěji se tato tematika vyskytovala v rádiu, poté přicházely na řadu noviny a na scénu se dostávaly také filmy.

V poslední části knihy se autor věnuje výpovědím samotných pamětníků, které považuje za velmi důležité, z hlediska toho, že mohou být zachyceny výpovědi včetně pocitů. Dále je tato metoda nejpřirozenější formou předávání informací. Za velmi důležité považuje také přístupy historiků, kteří o událostech psali. Zabývá se také samotnou historií metody orální historie, která začala poprvé objevovat v Americe. V neposlední řadě se také v této části věnuje veteránským spolkům, jejich vývoji a působení, a také postavení členů ve společnosti.

Kniha Pavla Mückeho je velmi originální. Očekávala jsem, že se bude jednat o jakýsi deník událostí, které se za 2. světové války staly. Kniha je však spíše jistým

MEMO 2017/2

souhrnem o historických pracích, přesto je velice čtivá. Domnívám se, že tento fakt je daný tím, že autor používá velké množství úryvků z jednotlivých děl a výpovědí. Knihu tak mohu označit za zdařilý vědecký počín, zároveň se však jedná o poutavé čtení vhodné i pro širší veřejnost.